

**ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
DEPARTAMENT STATYSTYKI**

**ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY
USZCZERBEK NA ZDROWIU
WYDANE W 2008 ROKU**

Warszawa 2009

Opracowała
Agnieszka Sikora

Akceptowała
Hanna Markowska
Wicedyrektor Departamentu Statystyki

SPIS TREŚCI

	str.
Wprowadzenie.....	5
1. Orzeczenia powypadkowe wydane przez lekarzy orzeczników.....	7
2. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy...	13
3. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych.....	34
4. Jednorazowe odszkodowania powypadkowe wypłacone przez ZUS.....	53

Wprowadzenie

Pracownikom, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej oraz członkom ich rodzin, na mocy ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych przysługuje, między innymi, *jednorazowe odszkodowanie z tytułu doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu*.

Podstawą do wydania decyzji o przyznaniu albo odmowie przyznania jednorazowego odszkodowania wypadkowego jest *orzeczenie ustalające powstanie uszczerbku na zdrowiu*, wydane przez lekarza orzecznika lub komisję lekarską ZUS na podstawie bezpośredniego badania poszkodowanego i posiadanej dokumentacji medycznej, ustalające stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu* oraz jego związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Ustalenia te dokonywane są dopiero po zakończeniu leczenia i ewentualnej rehabilitacji ubezpieczonego.

Stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu jest określany według oceny procentowej, zgodnie z tabelą norm uszczerbku stanowiącej załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002r. Tabela ta określa dolną i górną granicę stopnia uszczerbku na zdrowiu, zależnie od rodzaju uszkodzenia czy naruszenia sprawności poszczególnych narządów człowieka.

W przypadku gdy uszczerbek powstały w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej spowodował uszkodzenie kilku kończyn, narządów lub układów, ogólny stopień uszczerbku na zdrowiu równa się sumie procentów uszczerbku ustalonych za poszczególne uszkodzenia, z ograniczeniem do 100%.

Jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20% przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Jego wysokość ustalana jest raz w roku i ogłaszana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w Dzienniku Urzędowym Monitor Polski.

---

* za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się naruszenie sprawności organizmu nie rokujące poprawy, natomiast za długotrwały uszczerbek na zdrowiu takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie.

Kwota jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu) wynosiła:

- od 1 kwietnia 2007r. do 31 marca 2008r. – 495 zł,
- od 1 kwietnia 2008r. do 31 marca 2009r. – 538 zł .

Jednorazowe odszkodowanie może ulec zwiększeniu o 20% przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent uszczerbku na zdrowiu przewyższający procent, według którego było ono ustalone, w przypadku gdy określony wcześniej uszczerbek na zdrowiu stanowiący podstawę przyznania jednorazowego odszkodowania, ulegnie zwiększeniu co najmniej o 10 punktów procentowych w wyniku dalszego pogorszenia stanu zdrowia poszkodowanego.

Jednorazowe odszkodowanie ulega również zwiększeniu o kwotę stanowiącą 3,5-krotność przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej ubezpieczonemu została orzeczona całkowita niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji.

Zakres opracowania obejmuje orzeczenia powypadkowe wydane przez lekarzy orzeczników ZUS w 2008r. Analizie poddano strukturę osób badanych w sprawach powypadkowych według ich wieku i płci, okoliczności powstania uszczerbków, wysokość orzeczonego uszczerbku w powiązaniu z wykonywanym zawodem, rodzajem doznanych urazów oraz przestrzenne zróżnicowanie orzeczeń powypadkowych.

Ponadto tablica 28 przedstawia aspekt finansowy - liczbę odszkodowań oraz ogólną kwotę wypłat jednorazowych odszkodowań powypadkowych wypłaconych przez ZUS w 2008r., z uwzględnieniem okoliczności powstania uszczerbku na zdrowiu oraz rodzaju jednorazowego odszkodowania powypadkowego.

1. Orzeczenia powypadkowe wydane przez lekarzy orzeczników

W 2008r. przez lekarzy orzeczników ZUS zostało wydanych 103,6 tys. orzeczeń powypadkowych, czyli o 2,7% więcej niż w roku 2007.

Porównując liczbę orzeczeń powypadkowych z rokiem poprzednim obserwujemy wzrost liczby orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu (o 3,8%) natomiast spadek liczby orzeczeń stwierdzających jego brak (o 0,3%).

Uwzględniając okoliczności powstania uszczerbku na zdrowiu, to z tytułu wypadków przy pracy wydano 101,0 tys. orzeczeń (czyli o 2,9% więcej niż w 2007 roku). W przypadku chorób zawodowych orzeczeń tych było 2,6 tys., co w porównaniu z rokiem poprzednim stanowi spadek o 4,4%.

Wśród poszkodowanych, którym orzeczono uszczerbek na zdrowiu przeważali mężczyźni, którzy stanowili 71,9% badanej populacji.

Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu wyniósł 5,8%, przy czym dla mężczyzn wynosił on 6,0%, a dla kobiet - 5,2%. Jego wysokość była uzależniona od okoliczności powstania uszczerbku. Tak więc przeciętny procent uszczerbku powstałego w wyniku wypadku przy pracy wyniósł 5,4%, natomiast w przypadku chorób zawodowych – 18,8%.

Średni wiek poszkodowanych wyniósł 40,9 lat (dla mężczyzn – 40,0 lat, dla kobiet – 42,9 lata). Przy czym w przypadku orzeczeń wydanych w związku z chorobą zawodową był on zdecydowanie wyższy i wyniósł 54,9 lat (dla mężczyzn – 55,9 lat, dla kobiet – 53,6 lat).

W porównaniu z 2007 roku liczba orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w przeliczeniu na 100 tys. pracujących zmalała o 1,2% i wyniosła 661 (łącznie z orzeczeniami z tytułu wypadków w drodze do lub z pracy). Najwięcej orzeczeń – w przeliczeniu na pracujących – wydano w województwach warmińsko-mazurskim (1023 orzeczenia), wielkopolskim (948 orzeczeń) i pomorskim (901 orzeczeń), najmniej zaś w województwach: mazowieckim (344 orzeczenia), opolskim (379 orzeczeń) i świętokrzyskim (488 orzeczeń).

TABL. 1 ORZECZENIA POWYPADKOWE WYDANE PRZEZ LEKARZY ORZECZNIKÓW W LATACH 2007 - 2008

Okoliczności powstania uszczerbku a - rok poprzedni = 100		Ogółem	Orzeczenia powypadkowe ustalające:	
			uszczerbek na zdrowiu	brak uszczerbku na zdrowiu
OGÓŁEM*	2007	100 878	75 100	25 778
	2008	103 648	77 959	25 689
	a	102,7	103,8	99,7
w tym:				
wypadki przy pracy	2007	98 104	72 447	25 657
	2008	100 998	75 474	25 524
	a	102,9	104,2	99,5
choroba zawodowa	2007	2 754	2 635	119
	2008	2 633	2 472	161
	a	95,6	93,8	135,3

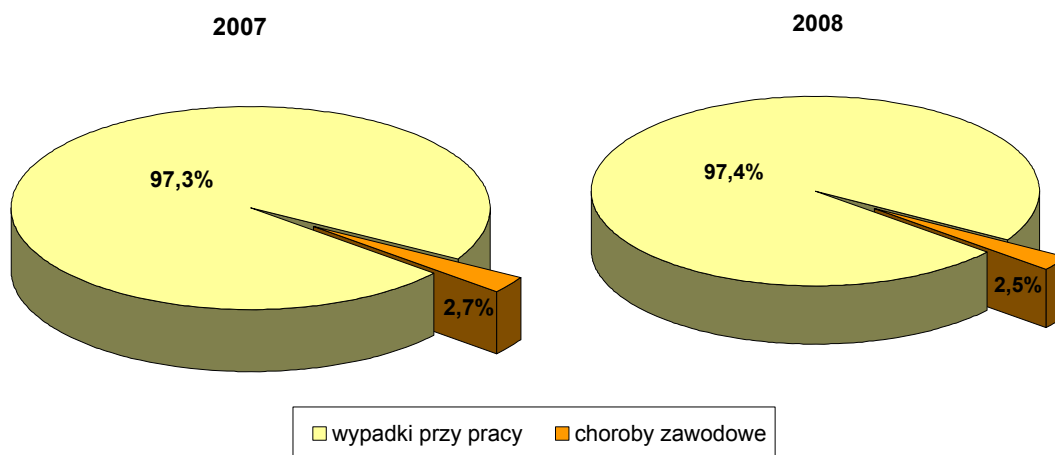
* w tym orzeczenia powypadkowe z tytułu wypadków w drodze do lub z pracy, które miały miejsce w 2002r. a wniosek o jednorazowe odszkodowanie został zgłoszony po dacie wejścia w życie nowej ustawy wypadkowej, tj. po 1 stycznia 2003r.

w 2007r. - wydano ogółem 20 orzeczeń z tytułu wypadków w drodze do lub z pracy; z tego

18 orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu i 2 orzeczeń ustalających brak uszczerbku.

w 2008r. - wydano ogółem 17 orzeczeń, z tego analogicznie: 13 i 4.

Rys. 1 Struktura orzeczeń powypadkowych* wydanych przez lekarzy orzeczników w latach 2007 - 2008

* bez orzeczeń powypadkowych z tytułu wypadków w drodze do lub z pracy

TABL. 2 ORZECZENIA POWYPADKOWE WYDANE PRZEZ LEKARZY ORZECZNIKÓW

Okoliczności powstania uszczerbku	Ogółem		Orzeczenia powypadkowe ustalające:			
			uszczerbek na zdrowiu		brak uszczerbku na zdrowiu	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM						
OGÓŁEM	103 648 *	100,0	77 959 *	100,0	25 689 *	100,0
w tym:						
wypadki przy pracy	100 998	97,4	75 474	96,8	25 524	99,4
choroba zawodowa	2 633	2,5	2 472	3,2	161	0,6
MĘŻCZYŹNI						
OGÓŁEM	73 662	100,0	56 078	100,0	17 584	100,0
w tym:						
wypadki przy pracy	72 132	97,9	54 647	97,4	17 485	99,4
choroba zawodowa	1 520	2,1	1 425	2,5	95	0,5
KOBIETY						
OGÓŁEM	29 986	100,0	21 881	100,0	8 105	100,0
w tym:						
wypadki przy pracy	28 866	96,3	20 827	95,2	8 039	99,2
choroba zawodowa	1 113	3,7	1 047	4,8	66	0,8

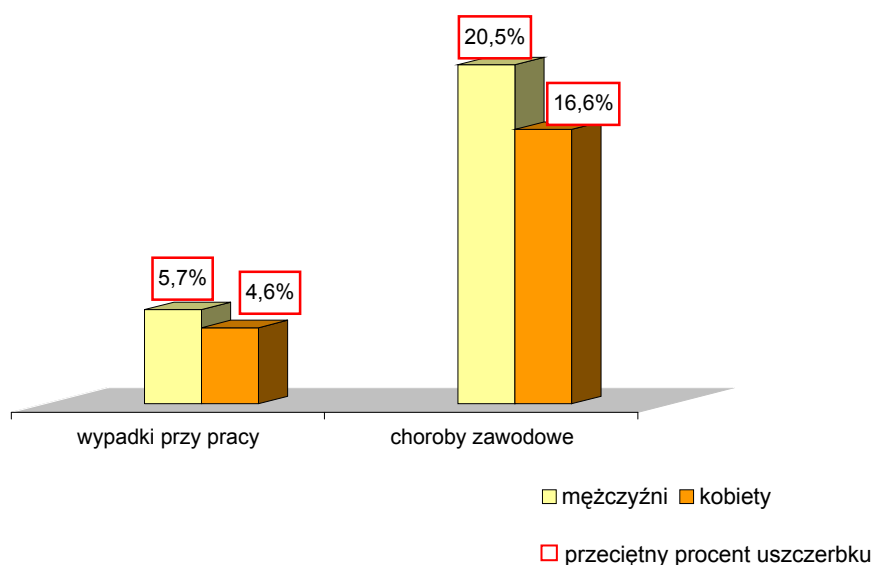
* w tym 17 orzeczeń powypadkowych z tytułu wypadków w drodze do lub z pracy; z czego 13 orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu i 4 orzeczenia ustalające jego brak.

TABL. 3 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU ORAZ ŚREDNI WIEK OSÓB POSZKODOWANYCH WEDŁUG PŁCI I OKOLICZNOŚCI POWSTANIA USZCZERBKU

Wyszczególnienie	Ogółem		uszczerbek na zdrowiu powstały wskutek:			
			wypadków przy pracy		chorób zawodowych	
	przeciętny procent uszczerbku	średni wiek w latach	przeciętny procent uszczerbku	średni wiek w latach	przeciętny procent uszczerbku	średni wiek w latach
OGÓŁEM	5,8	40,9	5,4	40,4	18,8	54,9
Mężczyźni	6,0	40,0	5,7	39,6	20,5	55,9
Kobiety	5,2	42,9	4,6	42,4	16,6	53,6

Rys. 2 Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu według płci osób poszkodowanych i okoliczności powstania uszczerbku

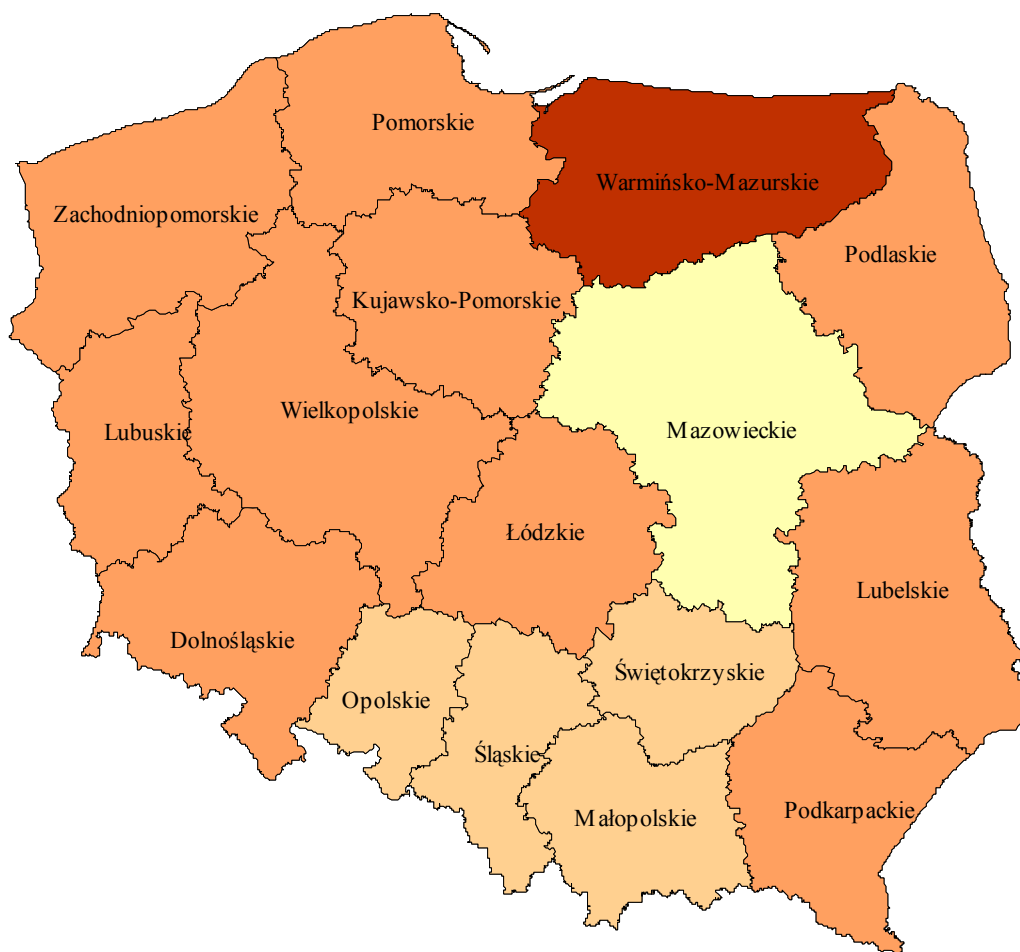

**TABL. 4 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK
NA ZDROWIU W PRZELICZENIU NA 100 TYS. PRACUJĄCYCH*
WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

Województwo	Ogółem	Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓŁEM	77 959	661
Dolnośląskie	7 599	799
Kujawsko-pomorskie	4 482	749
Lubelskie	4 236	854
Lubuskie	2 389	792
Łódzkie	4 968	630
Małopolskie	5 221	552
Mazowieckie	6 846	344
Opolskie	1 058	379
Podkarpackie	4 108	766
Podlaskie	2 034	719
Pomorskie	6 209	901
Śląskie	9 245	582
Świętokrzyskie	1 588	488
Warmińsko-mazurskie	3 735	1 023
Wielkopolskie	10 935	948
Zachodniopomorskie	3 306	664

* poza rolnictwem indywidualnym

**Rys.3 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu
w przeliczeniu na 100 tys. pracujących*
według województw**

	poniżej 350	(1) **
	350 - 630	(4)
	630 - 1 010	(10)
	1 010 i więcej	(1)

* poza rolnictwem indywidualnym

** liczba województw

2. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy

Wypadek przy pracy według ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych jest to nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności albo poleceń przełożonych,
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy, a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ w czasie trwania podróży służbowej, podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony lub przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Analiza orzeczeń wydanych przez lekarzy orzeczników w 2008r. w związku z wypadkami przy pracy wykazała, że:

- liczba wydanych przez lekarzy orzeczników ZUS orzeczeń w związku z wypadkiem przy pracy wyniosła 101,0 tys., z czego 74,7%, tj. 75,5 tys. to orzeczenia stwierdzające powstanie uszczerbku na zdrowiu.
- przeciętny procent uszczerbku powstałego w wyniku wypadków przy pracy w porównaniu z rokiem poprzednim pozostał na tym samym poziomie i wyniósł 5,4%, przy czym dla mężczyzn wyniósł 5,7%, zaś dla kobiet – 4,6%.
Najwyższy odnotowano w województwie lubelskim – 6,5% , najniższy natomiast w województwie opolskim – 4,7%.
- analiza miar pozycyjnych danych jednostkowych wykazała, że w przypadku jednej czwartej orzeczeń powypadkowych (kwartył pierwszy Q1) wydanych w związku z wypadkiem przy pracy ustalono uszczerbek w wysokości do 2,1%.

W połowie orzeczeń (mediana Me) stopień uszczerbku na zdrowiu nie przekroczył 3,9%.

W przypadku $\frac{3}{4}$ orzeczeń (kwartył trzeci Q3) procentowa ocena uszczerbku wynosiła do 5,5%.

Najczęściej wysokość orzeczonego uszczerbku wynosiła 4,9% (dominanta D).

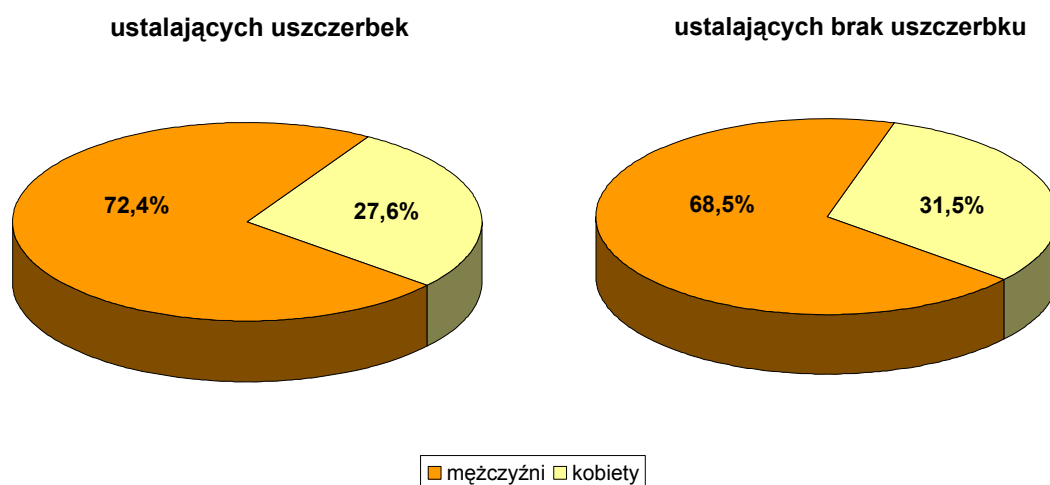
- w badanej zbiorowości przeważali mężczyźni, stanowiąc 72,4% populacji z orzeczoną uszczerbkiem.
- najbardziej liczną grupę, tj. 26,7% badanej populacji, stanowiły osoby w wieku 40-49 lat. Średni wiek poszkodowanych w wypadkach przy pracy wyniósł 40,4 lat; dla mężczyzn wyniósł on 39,6 lat, dla kobiet – 42,4 lat.
- w przypadku 92,4% orzeczeń uszczerbek na zdrowiu nie przekroczył 10,0%, z czego 53,9% to orzeczenia z uszczerbkiem w granicach od 0,5% do 4,0%.
- najczęściej wypadki przy pracy powodowały uszczerbek na zdrowiu w postaci uszkodzeń kończyny dolnej – 38,7% ogółu orzeczeń, urazów śródreźcza i palców – 32,1% oraz uszkodzeń kończyny górnej – 13,6%. Przeciętny procent uszczerbku w przypadku tych urazów wyniósł odpowiednio: 4,8%; 3,5%; 6,9%.
- wśród urazów przeciętnie najwyższy procent uszczerbku na zdrowiu odnotowano w przypadku uszkodzenia narządów moczowo-płciowych (29,8%), uszkodzenia słuchu oraz uszkodzenia miednicy (po 15,2%)
- najwyższy średni wiek poszkodowanych zarejestrowano w przypadku osób z uszkodzeniem klatki piersiowej – 47,1 lat, natomiast najniższy w przypadku uszkodzenia twarzy oraz urazu śródreźcza i palców – po 38,5 lat.
- orzeczenia powypadkowe ustalające uszczerbek na zdrowiu z tytułu wypadków przy pracy najczęściej wydawane były: robotnikom obróbki metali i mechanikom maszyn i urządzeń – 14,8% przypadków, robotnikom pomocniczym w górnictwie, przemyśle i budownictwie – 11,3%, pozostałym robotnikom przemysłowym i rzemieślnikom – 9,7%.
- najwyższy przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu odnotowano wśród przedstawicieli władz publicznych – 6,7%, najniższy zaś wśród operatorów i monterów maszyn – 4,4%.

- liczba orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu z tytułu wypadku przy pracy w przeliczeniu na 100 tys. pracujących wyniosła 640, czyli w porównaniu z 2007r. spadła o 0,8%. Najwięcej orzeczeń zarejestrowano w województwach: warmińsko-mazurskim (1012 orzeczeń), wielkopolskim (923 orzeczenia) i pomorskim (890 orzeczeń); najmniej natomiast w województwach: mazowieckim (337 orzeczeń), opolskim (369 orzeczeń) i świętokrzyskim (471 orzeczeń).

TABL. 5 ORZECZENIA WYDANE W ZWIĄZKU Z WYPADKAMI PRZY PRACY

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego orzeczenia ustalające:			
		uszczerbek na zdrowiu		brak uszczerbku na zdrowiu	
	liczba	liczba	Ogółem=100	liczba	Ogółem=100
OGÓŁEM	100 998	75 474	74,7	25 524	25,3
Mężczyźni	72 132	54 647	75,8	17 485	24,2
Kobiety	28 866	20 827	72,2	8 039	27,8

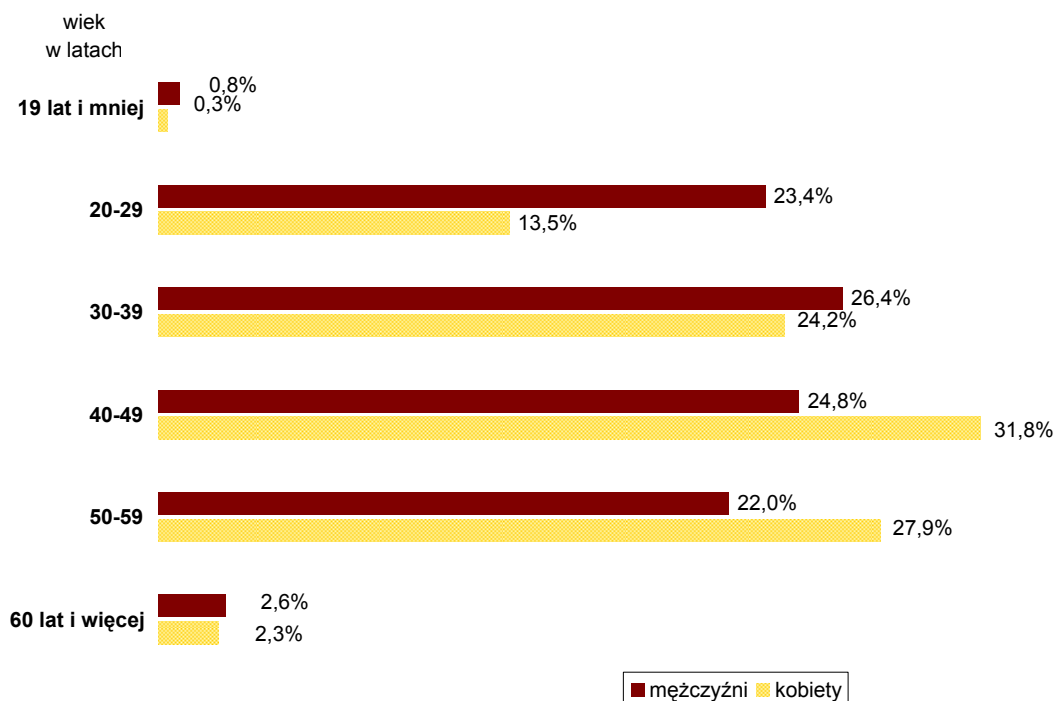
Rys. 4 Struktura orzeczeń dotyczących uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku wypadków przy pracy

TABL. 6 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU

Wiek poszkodowanych	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	przeciętny procent uszczerbku	liczba	przeciętny procent uszczerbku	liczba	przeciętny procent uszczerbku
OGÓŁEM	75 474	5,4	54 647	5,7	20 827	4,6
z tego:						
19 lat i mniej	476	4,7	409	4,8	67	4,0
20-29	15 632	4,5	12 813	4,6	2 819	3,8
30-39	19 477	5,0	14 445	5,3	5 032	4,3
40-49	20 147	5,4	13 531	5,9	6 616	4,4
50-59	17 844	6,2	12 033	6,7	5 811	5,2
60 lat i więcej	1 898	7,7	1 416	8,1	482	6,7
Średni wiek	40,4	x	39,6	x	42,4	x

Rys. 5 Struktura orzeczeń według wieku oraz płci osób z ustalonym uszczerbkiem na zdrowiu powstałym w wyniku wypadków przy pracy

**TABL. 7 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG JEGO
WYSOKOŚCI W LATACH 2007-2008**

Procent uszczerbku na zdrowiu a - rok poprzedni = 100		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓLEM	2007	72 447	52 719	19 728
	2008	75 474	54 647	20 827
	a	104,2	103,7	105,6
do 10	2007	66 960	48 144	18 816
	2008	69 699	49 838	19 861
	a	104,1	103,5	105,6
11-20	2007	3 809	3 086	723
	2008	4 091	3 331	760
	a	107,4	107,9	105,1
21-30	2007	849	725	124
	2008	867	748	119
	a	102,1	103,2	96,0
31-40	2007	396	366	30
	2008	371	324	47
	a	93,7	88,5	156,7
41-50	2007	153	144	9
	2008	159	142	17
	a	103,9	98,6	188,9
51-60	2007	112	102	10
	2008	107	97	10
	a	95,5	95,1	100,0
61-70	2007	69	62	7
	2008	60	53	7
	a	87,0	85,5	100,0
71-80	2007	26	24	2
	2008	23	23	-
	a	88,5	95,8	-
81-90	2007	18	17	1
	2008	25	22	3
	a	138,9	129,4	300,0
91-100	2007	55	49	6
	2008	72	69	3
	a	130,9	140,8	50,0

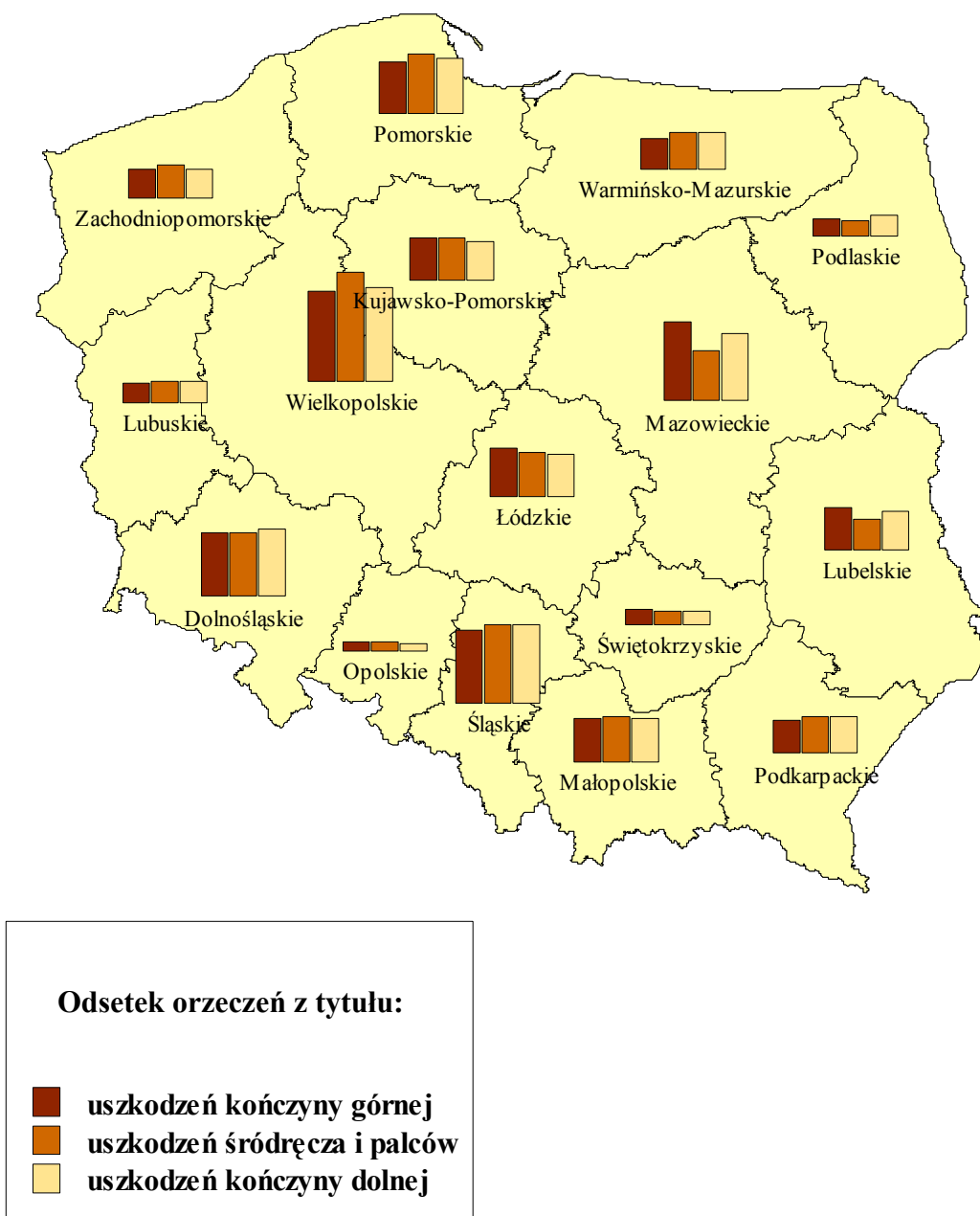
TABL. 8 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY ORAZ ŚREDNI WIEK OSÓB POSZKODOWANYCH WEDŁUG WYSOKOŚCI USZCZERBKU I PŁCI

Procent uszczerbku na zdrowiu	Orzeczenia ogółem		Średni wiek osób poszkodowanych w latach
	liczba	w odsetkach	
OGÓŁEM			
OGÓŁEM	75 474	100,0	40,4
do 4	40 661	53,9	39,0
5-10	29 038	38,5	41,8
11-20	4 091	5,4	43,4
21-30	867	1,2	44,6
31-40	371	0,5	42,4
41-50	159	0,2	43,5
51-60	107	0,1	43,4
61-70	60	0,1	42,4
71-80	23	0,0	42,8
81-90	25	0,0	42,4
91-100	72	0,1	44,1
MĘŻCZYŹNI			
OGÓŁEM	54 647	100,0	39,6
do 4	28 937	53,0	38,1
5-10	20 901	38,2	41,0
11-20	3 331	6,1	42,9
21-30	748	1,4	44,2
31-40	324	0,6	41,9
41-50	142	0,3	43,1
51-60	97	0,2	43,1
61-70	53	0,1	42,9
71-80	23	0,0	42,8
81-90	22	0,0	42,1
91-100	69	0,1	44,1
KOBIETY			
OGÓŁEM	20 827	100,0	42,4
do 4	11 724	56,3	41,2
5-10	8 137	39,1	43,8
11-20	760	3,7	45,4
21-30	119	0,6	47,1
31-40	47	0,2	45,9
41-50	17	0,1	46,7
51-60	10	0,0	45,7
61-70	7	0,0	38,9
71-80	-	-	-
81-90	3	0,0	45,0
91-100	3	0,0	45,0

**TABL. 9 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG
RODZAJÓW URAZÓW ORAZ PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH**

Rodzaje urazów	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
uszkodzenia głowy	2,4	2,2	2,9
uszkodzenia twarzy	4,3	4,7	3,2
uszkodzenia narządu wzroku	1,0	1,2	0,4
uszkodzenia narządu słuchu	0,2	0,3	0,1
uszkodzenia szyi, krtani, tchawicy i przetyku	0,0	0,0	0,1
uszkodzenia klatki piersiowej i ich następstwa	1,0	1,2	0,4
uszkodzenia brzucha i ich następstwa	0,4	0,5	0,1
uszkodzenia narządów moczowo-płciowych	0,0	0,1	0,0
ostre zatrucia i ich następstwa	0,1	0,0	0,1
uszkodzenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego i ich następstwa	5,6	4,8	7,5
uszkodzenia miednicy	0,3	0,4	0,1
uszkodzenia kończyny górnej	13,6	12,6	16,2
śródręcze i palce	32,1	34,5	25,7
uszkodzenia kończyny dolnej	38,7	37,1	42,9
porażenia lub niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych	0,3	0,4	0,3

Rys.6 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy według województw i wybranych rodzajów urazów

**TABL. 10 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU
POWSTAŁEGO W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG
PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ RODZAJÓW URAZÓW**

Rodzaje urazów	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	5,4	5,7	4,6
uszkodzenia głowy	11,3	13,2	7,6
uszkodzenia twarzy	3,7	3,7	3,5
uszkodzenia narządu wzroku	14,7	14,9	13,8
uszkodzenia narządu słuchu	15,2	15,2	14,6
uszkodzenia szyi, krtani, tchawicy i przetyku	9,4	8,6	11,4
uszkodzenia klatki piersiowej i ich następstwa	12,8	13,1	10,7
uszkodzenia brzucha i ich następstwa	10,9	11,1	9,1
uszkodzenia narządów moczowo-płciowych	29,8	34,7	10,0
ostre zatrucia i ich następstwa	9,9	9,9	9,9
uszkodzenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego i ich następstwa	8,7	9,6	7,1
uszkodzenia miednicy	15,2	15,5	12,7
uszkodzenia kończyny górnej	6,9	7,3	6,1
śródręcze i palce	3,5	3,7	2,9
uszkodzenia kończyny dolnej	4,8	5,2	4,0
porażenia lub niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych	12,0	13,1	8,8

TABL. 11 ŚREDNI WIEK OSÓB POSZKODOWANYCH W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG PŁCI ORAZ RODZAJÓW URAZÓW

Rodzaje urazów	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	40,4	39,6	42,4
uszkodzenia głowy	41,5	41,0	42,6
uszkodzenia twarzy	38,5	37,6	41,8
uszkodzenia narządu wzroku	39,7	39,3	42,7
uszkodzenia narządu słuchu	43,8	43,4	46,4
uszkodzenia szyi, krtani, tchawicy i przełyku	40,3	37,7	46,6
uszkodzenia klatki piersiowej i ich następstwa	47,1	46,9	48,6
uszkodzenia brzucha i ich następstwa	40,5	40,5	40,9
uszkodzenia narządów moczowo-płciowych	43,2	43,3	43,0
ostre zatrucia i ich następstwa	43,9	45,8	41,3
uszkodzenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego i ich następstwa	41,0	40,8	41,2
uszkodzenia miednicy	43,4	43,0	46,4
uszkodzenia kończyny górnej	43,2	41,8	45,9
śródręcze i palce	38,5	38,1	40,0
uszkodzenia kończyny dolnej	40,7	39,9	42,5
porażenia lub niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych	41,7	40,7	44,5

TABL. 12 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU WEDŁUG WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY ORAZ RODZAJÓW URAZÓW

Rodzaje urazów	Ogółem	wiek osób poszkodowanych					
		19 lat i mniej	20-29	30-39	40-49	50-59	60 lat i więcej
OGÓŁEM	5,4	4,7	4,5	5,0	5,4	6,2	7,7
uszkodzenia głowy	11,3	17,7	8,6	10,5	11,1	13,9	12,9
uszkodzenia twarzy	3,7	3,5	3,1	3,7	3,8	4,1	4,6
uszkodzenia narządu wzroku	14,7	9,6	13,3	14,9	15,0	15,3	20,3
uszkodzenia narządu słuchu	15,2	7,5	12,8	13,5	13,7	17,0	24,0
uszkodzenia szyi, krtani, tchawicy i przełyku	9,4	15,0	7,7	8,0	8,9	12,3	-
uszkodzenia klatki piersiowej i ich następstwa	12,8	-	13,4	12,9	12,9	12,9	11,9
uszkodzenia brzucha i ich następstwa	10,9	5,0	10,6	10,5	11,2	11,0	43,0
uszkodzenia narządów moczowo-płciowych	29,8	-	20,0	34,2	27,0	35,9	40,7
ostre zatrucia i ich następstwa	9,9	10,0	9,8	10,0	9,3	10,5	10,0
uszkodzenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego i ich następstwa	8,7	30,3	7,9	8,4	8,6	9,6	8,9
uszkodzenia miednicy	15,2	27,0	16,1	12,8	14,5	16,2	14,5
uszkodzenia kończyny górnej	6,9	5,3	6,3	6,6	6,9	7,3	8,0
śródręcze i palce	3,5	3,7	3,4	3,4	3,5	3,9	4,3
uszkodzenia kończyny dolnej	4,8	3,2	4,1	4,6	4,8	5,4	6,7
porażenia lub niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych	12,0	10,7	11,1	13,2	10,6	12,4	16,7

TABL. 13 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ WYSOKOŚCI USZCZERBKU

Zawody	Ogółem	z tego procent uszczerbku na zdrowiu:											
		do 4	5-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
OGÓLEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze	1,1	0,9	1,2	2,1	2,1	1,4	2,0	-	5,5	4,5	-	1,5	
Kierownicy dużych i średnich organizacji	2,0	1,7	2,4	2,5	2,3	2,6	2,0	2,9	-	-	-	4,6	
Kierownicy małych przedsiębiorstw	1,3	1,1	1,6	1,8	1,3	1,4	1,3	1,0	-	9,1	4,5	-	
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,0	0,8	1,1	1,1	1,3	1,7	0,7	1,0	1,8	-	-	3,1	
Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	2,4	2,2	2,8	2,4	1,1	1,1	0,7	1,9	-	-	-	1,5	
Specjaliści szkolnictwa	2,8	2,7	3,0	2,9	3,3	0,6	1,3	-	1,8	-	4,6	-	
Pozostali specjaliści	1,4	1,2	1,7	1,1	0,6	1,4	0,7	-	1,8	13,6	-	-	
Średni personel techniczny	1,4	1,4	1,4	1,2	1,7	2,0	1,3	1,9	-	4,6	-	3,1	
Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	1,7	1,6	1,9	1,3	1,5	0,6	-	1,0	1,8	-	4,5	1,5	
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,1	0,1	0,1	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pracownicy pozostałych specjalności	2,5	2,3	3,0	1,9	1,5	1,7	1,3	3,9	-	4,6	4,6	3,1	
Pracownicy obsługi biurowej	3,5	3,6	3,6	2,7	2,1	2,3	2,6	2,9	1,8	-	-	-	
Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	0,7	0,7	0,7	0,3	0,2	0,3	0,7	1,9	-	-	-	-	
Pracownicy usług osobistych i ochrony	3,2	3,3	3,3	2,2	2,1	1,7	0,7	2,9	1,8	-	9,1	4,6	

TABL. 13 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ WYSOKOŚCI USZCZERBKU (dok.)

Zawody	Ogółem	z tego procent uszczerbku na zdrowiu:										
		do 4	5-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100
Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	4,4	4,8	4,2	3,2	3,1	2,0	0,7	1,0	3,6	-	9,1	-
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,8	0,7	0,8	0,6	0,2	0,9	1,3	-	-	-	-	-
Górnicy i robotnicy budowlani	9,6	9,0	9,9	12,9	14,5	13,1	15,2	6,8	9,1	13,6	-	10,8
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	14,8	16,3	12,9	13,8	14,2	16,8	19,2	23,3	21,8	31,8	13,6	13,9
Robotnicy zawodów precyzyjnych ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,7	0,8	0,6	0,6	0,5	0,6	-	-	-	-	4,5	-
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	9,7	10,8	8,3	8,9	9,2	10,3	9,3	7,8	5,5	-	4,6	3,1
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	3,4	3,8	2,9	3,2	2,9	2,0	2,6	1,0	3,6	-	4,6	4,6
Operatorzy i monterzy maszyn	6,2	7,4	4,8	4,4	5,6	4,8	4,6	6,8	3,7	4,6	-	-
Kierowcy i operatorzy pojazdów	7,1	5,9	8,5	8,3	8,6	8,0	9,9	8,7	18,2	4,5	13,6	16,9
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	6,6	6,2	7,3	5,7	3,7	7,1	2,0	3,9	9,1	-	-	4,6
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,3	0,3	0,3	0,5	0,1	1,4	0,7	1,0	-	-	-	-
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	11,3	10,4	11,7	14,4	16,3	14,2	19,2	18,4	9,1	9,1	22,7	23,1

TABL. 14 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG JEGO WYSOKOŚCI ORAZ ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH

Zawody	Ogółem	z tego procent uszczerbku na zdrowiu:											Przeciętny procent uszczerbku
		do 4	5-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
OGÓŁEM	100,0	53,9	38,5	5,4	1,2	0,5	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	5,4
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze	100,0	45,2	41,1	10,0	2,1	0,6	0,4	-	0,4	0,1	-	0,1	6,7
Kierownicy dużych i średnich organizacji	100,0	45,3	45,5	6,7	1,3	0,6	0,2	0,2	-	-	-	0,2	6,0
Kierownicy małych przedsiębiorstw	100,0	44,6	45,6	7,5	1,2	0,5	0,2	0,1	-	0,2	0,1	-	6,1
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	100,0	46,7	43,6	6,4	1,6	0,9	0,2	0,2	0,1	-	-	0,3	6,2
Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	100,0	49,1	44,5	5,4	0,5	0,2	0,1	0,1	-	-	-	0,1	5,1
Specjaliści szkolnictwa	100,0	51,5	41,3	5,6	1,4	0,1	0,1	-	0,0	-	0,0	-	5,2
Pozostali specjaliści	100,0	47,6	46,8	4,1	0,5	0,5	0,1	-	0,1	0,3	-	-	5,4
Średni personel techniczny	100,0	54,2	38,6	4,5	1,3	0,7	0,2	0,2	-	0,1	-	0,2	5,4
Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	100,0	51,9	42,3	4,3	1,0	0,1	-	0,1	0,1	-	0,1	0,1	5,1
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	100,0	50,7	46,3	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	4,7
Pracownicy pozostałych specjalności	100,0	48,5	45,9	4,0	0,7	0,3	0,1	0,2	-	0,1	0,1	0,1	5,2
Pracownicy obsługi biurowej	100,0	55,2	39,4	4,1	0,7	0,3	0,2	0,1	0,0	-	-	-	4,7
Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	100,0	57,5	38,9	2,4	0,4	0,2	0,2	0,4	-	-	-	-	4,7
Pracownicy usług osobistych i ochrony	100,0	55,6	39,4	3,7	0,7	0,3	0,0	0,1	0,0	-	0,1	0,1	4,9

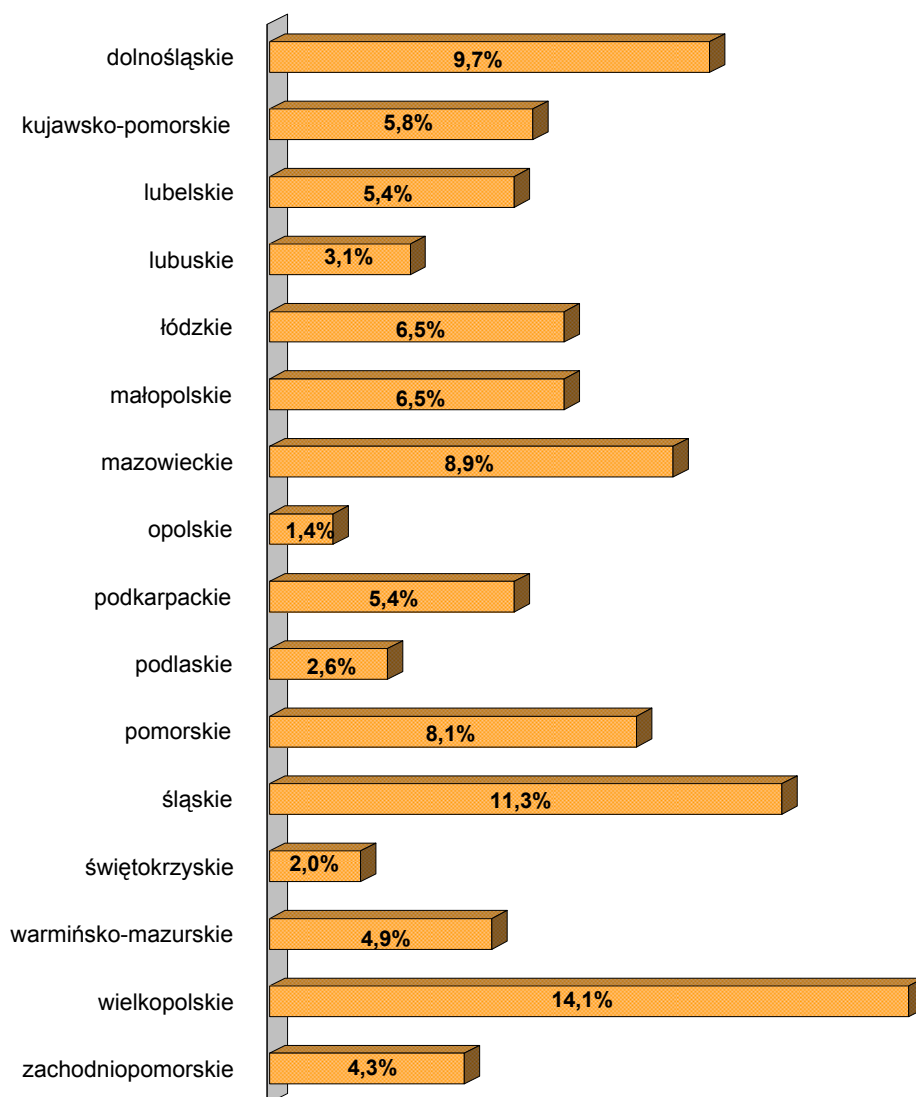
TABL. 14 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG JEGO WYSOKOŚCI ORAZ ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH (dok.)

Zawody	Ogółem	z tego procent uszczerbku na zdrowiu:											Przeciętny procent uszczerbku
		do 4	5-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	100,0	58,7	36,2	3,9	0,8	0,2	0,0	0,0	0,1	-	0,1	-	4,6
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	100,0	53,6	40,5	4,5	0,4	0,6	0,4	-	-	-	-	-	4,8
Górnicy i robotnicy budowlani	100,0	50,5	39,3	7,2	1,7	0,7	0,3	0,1	0,1	0,0	-	0,1	5,9
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	100,0	59,4	33,2	5,0	1,1	0,5	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	5,2
Robotnicy zawodów precyzyjnych ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	100,0	63,1	30,9	4,6	0,8	0,4	-	-	-	-	0,2	-	4,5
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	100,0	60,2	32,9	4,9	1,1	0,5	0,2	0,1	0,1	-	0,0	0,0	4,8
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	100,0	60,7	32,4	5,2	1,0	0,3	0,2	0,0	0,1	-	0,0	0,1	4,9
Operatorzy i monterzy maszyn	100,0	64,9	29,5	3,8	1,0	0,4	0,2	0,2	0,0	0,0	-	-	4,4
Kierowcy i operatorzy pojazdów	100,0	45,0	45,8	6,3	1,4	0,5	0,3	0,2	0,2	0,0	0,1	0,2	6,2
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	100,0	51,1	42,7	4,7	0,6	0,5	0,1	0,1	0,1	-	-	0,1	5,1
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	100,0	51,4	37,8	7,6	0,4	2,0	0,4	0,4	-	-	-	-	6,0
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	100,0	50,1	39,8	6,9	1,7	0,6	0,3	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	6,1

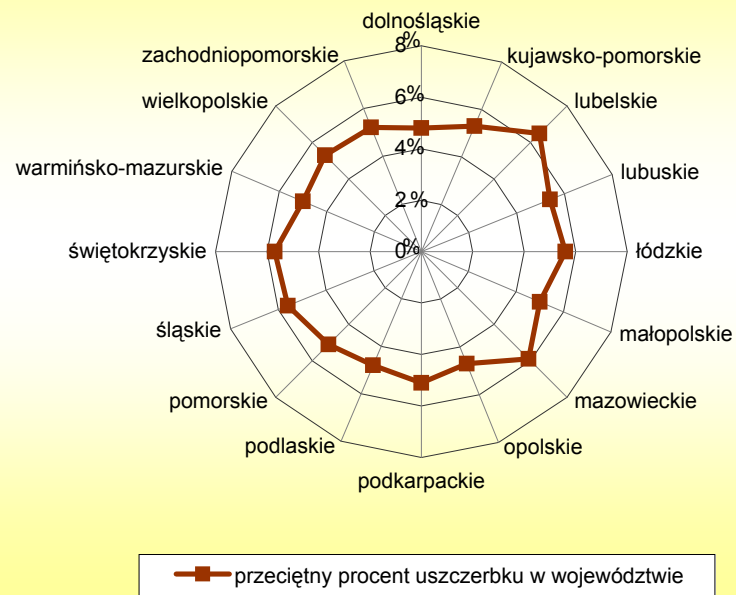
TABL. 15 LICZBA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY ORAZ PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Województwo	Ogółem		Przeciętny procent uszczerbku
	liczba	w odsetkach	
OGÓŁEM	75 474	100,0	5,4
Dolnośląskie	7 341	9,7	4,8
Kujawsko-pomorskie	4 377	5,8	5,4
Lubelskie	4 062	5,4	6,5
Lubuskie	2 350	3,1	5,4
Łódzkie	4 896	6,5	5,6
Małopolskie	4 881	6,5	5,0
Mazowieckie	6 709	8,9	5,9
Opolskie	1 030	1,4	4,7
Podkarpackie	4 057	5,4	5,1
Podlaskie	1 999	2,6	4,8
Pomorskie	6 134	8,1	5,1
Śląskie	8 511	11,3	5,6
Świętokrzyskie	1 535	2,0	5,7
Warmińsko-mazurskie	3 695	4,9	5,0
Wielkopolskie	10 645	14,1	5,3
Zachodniopomorskie	3 252	4,3	5,2

Rys.7 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy według województw

Rys.8 Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku wypadków przy pracy w poszczególnych województwach

**TABL. 16 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY W PRZELICZENIU
NA 100 TYS. PRACUJĄCYCH* W LATACH 2007-2008**

Województwo a - rok poprzedni = 100		Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓLEM	2007	645
	2008	640
	a	99,2
Dolnośląskie	2007	848
	2008	772
	a	91,0
Kujawsko-pomorskie	2007	715
	2008	731
	a	102,2
Lubelskie	2007	715
	2008	819
	a	114,5
Lubuskie	2007	739
	2008	779
	a	105,4
Łódzkie	2007	591
	2008	621
	a	105,1
Małopolskie	2007	527
	2008	516
	a	97,9
Mazowieckie	2007	350
	2008	337
	a	96,3
Opolskie	2007	429
	2008	369
	a	86,0
Podkarpackie	2007	703
	2008	757
	a	107,7
Podlaskie	2007	696
	2008	707
	a	101,6
Pomorskie	2007	853
	2008	890
	a	104,3
Śląskie	2007	547
	2008	536
	a	98,0
Świętokrzyskie	2007	626
	2008	471
	a	75,2
Warmińsko-mazurskie	2007	1 039
	2008	1 012
	a	97,4
Wielkopolskie	2007	876
	2008	923
	a	105,4
Zachodniopomorskie	2007	756
	2008	653
	a	86,4

* poza rolnictwem indywidualnym

**Rys.9 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu
w wyniku wypadków przy pracy
w przeliczeniu na 100 tys. pracujących *
według województw**

	poniżej 350	(1)	**
	350 - 630	(5)	
	630 - 1 010	(9)	
	1 010 i więcej	(1)	

* poza rolnictwem indywidualnym

** liczba województw

3. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych

Za choroby zawodowe uznaje się choroby spowodowane działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy lub w związku ze sposobem wykonywania pracy (ustawa z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych). Są one określone w wykazie chorób zawodowych stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 30 lipca 2002r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach. Choroby, które nie są wyszczególnione w tym wykazie nie są uznawane za choroby zawodowe.

Analiza orzeczeń wydanych w 2008r. w związku z chorobami zawodowymi wykazała, że:

- lekarze orzecznicy wydali 2,6 tys. orzeczeń, tj. o 4,4% mniej niż w 2007 r.
Z czego 2,5 tys., czyli 93,9% to orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu.
- wśród osób, którym orzeczono uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych przeważali mężczyźni, stanowiąc 57,6% poszkodowanych.
- średni wiek poszkodowanych w związku z chorobą zawodową wyniósł 54,9 lat (dla mężczyzn – 55,9 lat, dla kobiet – 53,6 lat).
- ponad 50% poszkodowanych to osoby w wieku 50-59 lat, z czego 53,5% tej grupy stanowiły kobiety.
- przeciętny procent uszczerbku powstałego w wyniku chorób zawodowych wyniósł 18,8% (w 2007r. – 19,8%), przy czym dla mężczyzn wyniósł 20,5%, a dla kobiet – 16,6%. Najwyższy zarejestrowano w woj. wielkopolskim – 22,1%, najniższy w woj. opolskim – 10,3%.
- analiza miar pozycyjnych danych jednostkowych wykazała, że w przypadku jednej czwartej orzeczeń powypadkowych stopień orzeczonego uszczerbku na zdrowiu powstałego w związku z chorobą zawodową (kwartył pierwszy Q1) nie przekraczał 10,1%.

W połowie orzeczeń (mediana Me) stopień uszczerbku na zdrowiu ustalono w granicy do 16,8%.

W przypadku $\frac{3}{4}$ orzeczeń (kwartył trzeci Q3) procentowa ocena uszczerbku wynosiła do 24,6%.

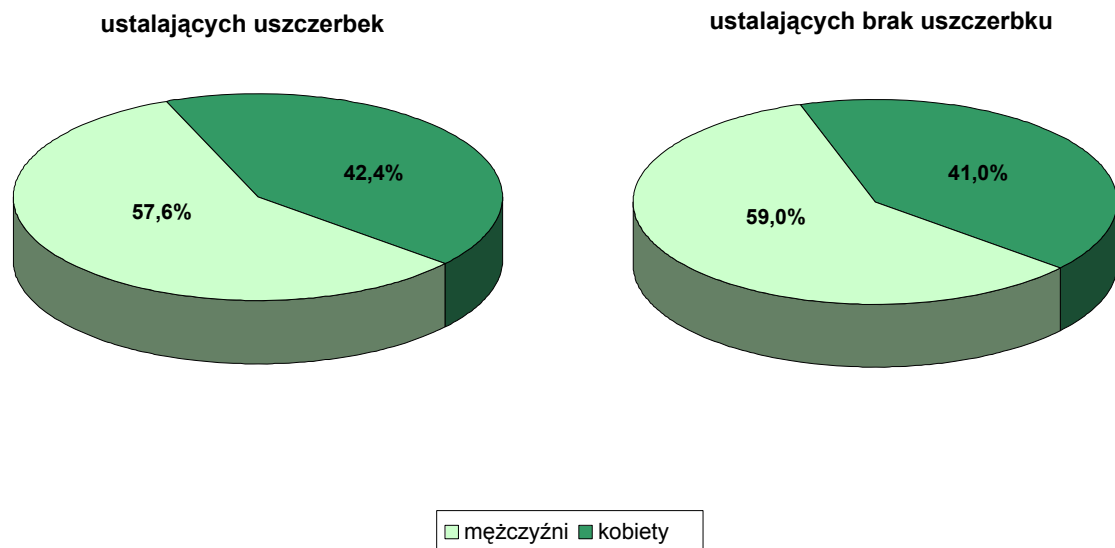
Uszczerbek w wysokości 10,0% był natomiast dominującym (dominanta D) wśród wszystkich orzeczeń ustalających uszczerbek powstały w wyniku chorób zawodowych.

- wśród poszkodowanych najliczniejszą grupę, tj. 39,4% badanej zbiorowości stanowiły osoby z uszczerbkiem orzeczonym w granicach 11-20%. Najwyższy przeciętny procent uszczerbku – 23,4% orzeczono osobom w wieku powyżej 60 lat.
- do schorzeń najczęściej powodujących uszczerbek na zdrowiu należały: przewlekłe choroby narządu głosu – 31,3% ogółu orzeczeń, pylice płuc – 18,5%, oraz choroby zakaźne lub pasożytnicze – 15,8%. Należy zaznaczyć, że w przypadku mężczyzn główną przyczyną powstania choroby zawodowej były pylice płuc (29,7% badanej zbiorowości mężczyzn), natomiast w przypadku kobiet przewlekłe choroby narządu głosu (62,9% przypadków).
- wśród schorzeń przeciętnie najwyższy procent uszczerbku na zdrowiu odnotowano w przypadku nowotworów złośliwych – 50,9%, chorób narządu wzroku – 42,5% oraz byssinozy – 40,0%.
- najczęściej uszczerbek na zdrowiu w związku z chorobą zawodową orzekany był wśród specjalistów szkolnictwa – 22,9% osób poszkodowanych, górników i robotników budowlanych – 21,3% oraz robotników pomocniczych w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 11,1%. Przeciętny procent uszczerbku dla tych grup zawodowych wyniósł odpowiednio: 17,4%; 21,0%; 19,0%.
- liczba orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych w przeliczeniu na 100 tys. pracujących wyniosła 21 orzeczeń, czyli w porównaniu z 2007r. nastąpił ich spadek o 8,7%. Najwięcej orzeczeń odnotowano w województwach: śląskim (46 orzeczeń), małopolskim (36 orzeczeń) i lubelskim (35 orzeczeń), najmniej natomiast w województwach: mazowieckim (7 orzeczeń) oraz łódzkim i podkarpackim (po 9 orzeczeń).

TABL. 17 ORZECZENIA WYDANE W ZWIĄZKU Z CHOROBIAMI ZAWODOWYMI

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego orzeczenia ustalające:			
		uszczerbek na zdrowiu		brak uszczerbku na zdrowiu	
	liczba	liczba	Ogółem=100	liczba	Ogółem=100
OGÓŁEM	2 633	2 472	93,9	161	6,1
Mężczyźni	1 520	1 425	93,8	95	6,2
Kobiety	1 113	1 047	94,1	66	5,9

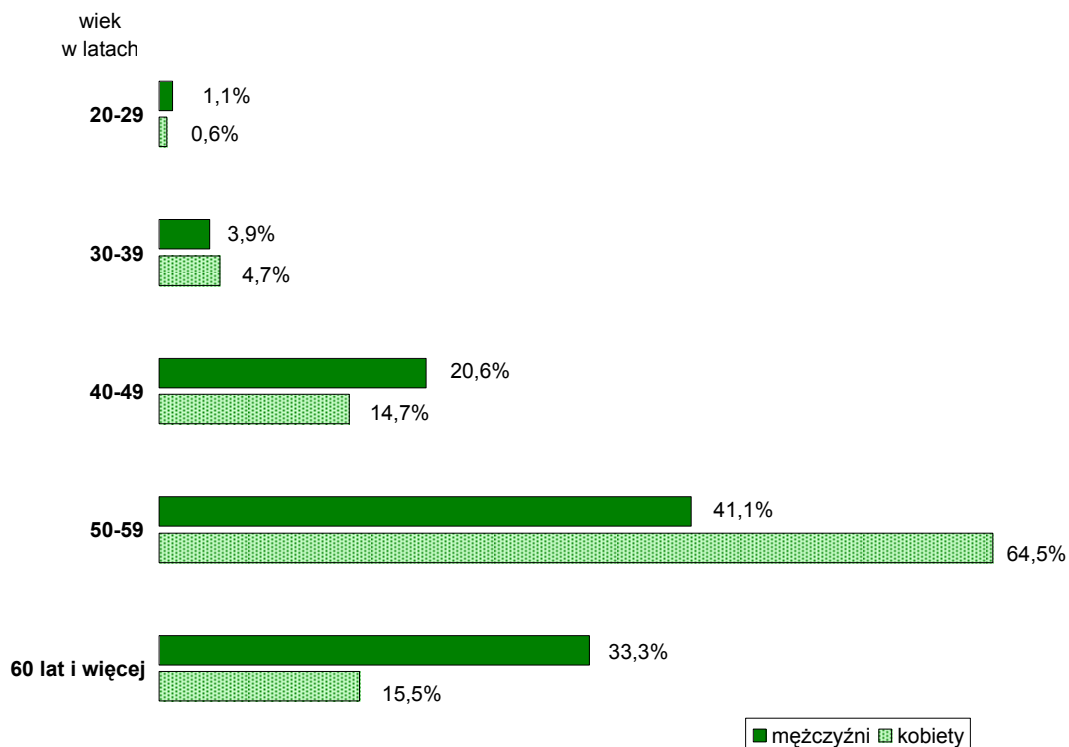
Rys. 10 Struktura orzeczeń dotyczących uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku chorób zawodowych

TABL. 18 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU

Wiek poszkodowanych	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	przeciętny procent uszczerbku	liczba	przeciętny procent uszczerbku	liczba	przeciętny procent uszczerbku
OGÓŁEM	2 472	18,8	1 425	20,5	1 047	16,6
z tego:						
20-29	21	13,1	15	12,9	6	13,8
30-39	105	12,8	56	12,3	49	13,3
40-49	448	15,3	294	16,0	154	14,1
50-59	1 261	18,4	586	20,0	675	17,0
60 lat i więcej	637	23,4	474	25,1	163	18,6
Średni wiek	54,9	x	55,9	x	53,6	x

Rys. 11 Struktura orzeczeń według wieku oraz płci osób z ustalonym uszczerbkiem na zdrowiu powstałym w wyniku chorób zawodowych

**TABL. 19 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK
NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH
WEDŁUG JEGO WYSOKOŚCI W LATACH 2007-2008**

Procent uszczerbku na zdrowiu a - rok poprzedni = 100		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	2007	2 635	1 526	1 109
	2008	2 472	1 425	1 047
	a	93,8	93,4	94,4
do 10	2007	824	440	384
	2008	848	460	388
	a	102,9	104,5	101,0
11-20	2007	1 123	597	526
	2008	975	516	459
	a	86,8	86,4	87,3
21-30	2007	497	318	179
	2008	501	315	186
	a	100,8	99,1	103,9
31-40	2007	45	36	9
	2008	43	34	9
	a	95,6	94,4	100,0
41-50	2007	85	82	3
	2008	63	60	3
	a	74,1	73,2	100,0
51-60	2007	20	20	-
	2008	13	13	-
	a	65,0	65,0	-
61-70	2007	8	6	2
	2008	9	8	1
	a	112,5	133,3	50,0
71-80	2007	22	18	4
	2008	12	12	-
	a	54,5	66,7	-
81-90	2007	4	3	1
	2008	4	3	1
	a	100,0	100,0	100,0
91-100	2007	7	6	1
	2008	4	4	-
	a	57,1	66,7	-

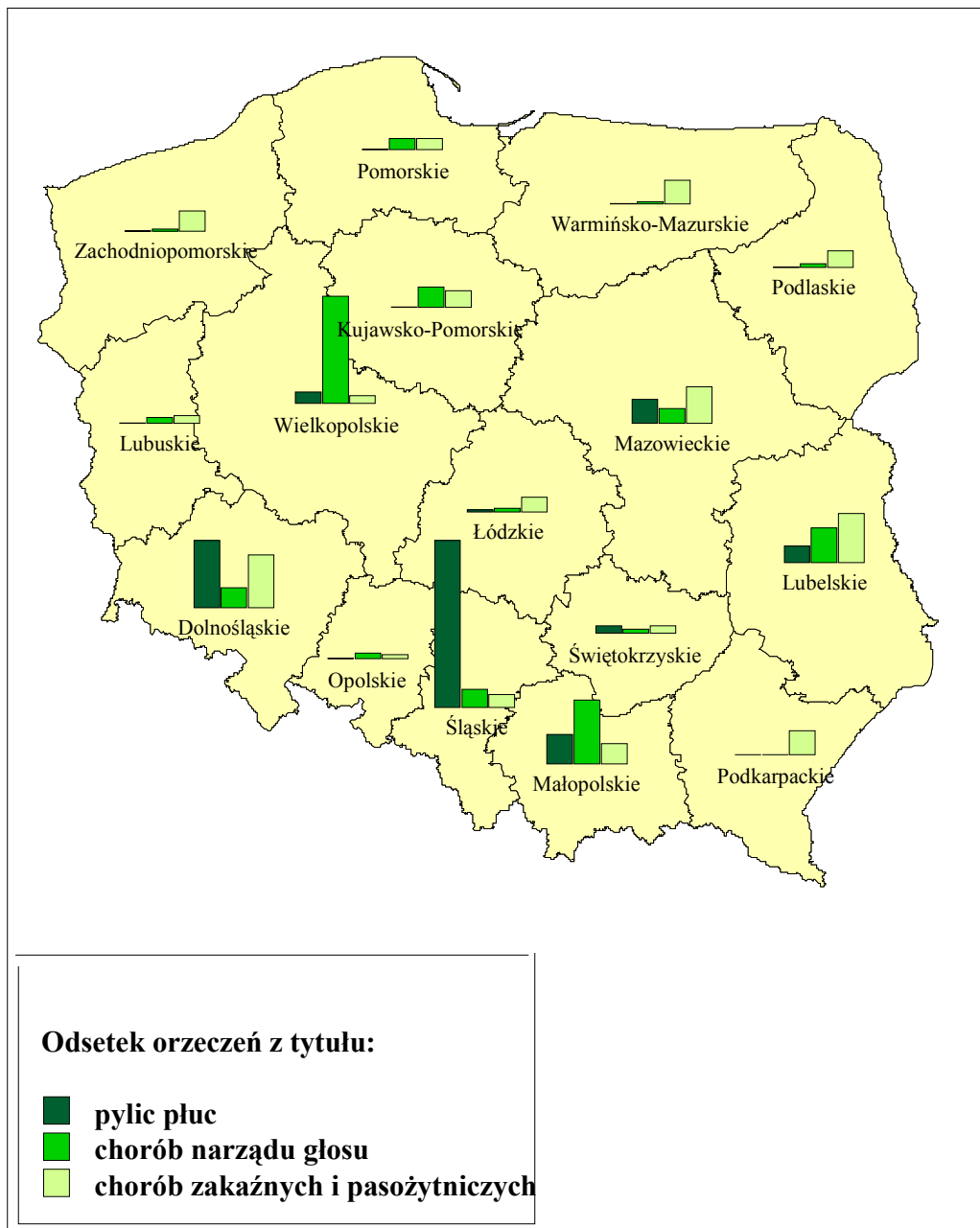
TABL. 20 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHORÓB ZAWODOWYCH ORAZ ŚREDNI WIEK OSÓB POSZKODOWANYCH WEDŁUG WYSOKOŚCI USZCZERBKU ORAZ PŁCI

Procent uszczerbku na zdrowiu	Orzeczenia ogółem		Średni wiek osób poszkodowanych w latach
	liczba	w odsetkach	
OGÓŁEM			
OGÓŁEM	2 472	100,0	54,9
do 4	16	0,6	50,0
5-10	832	33,7	51,6
11-20	975	39,4	55,7
21-30	501	20,3	56,8
31-40	43	1,7	60,2
41-50	63	2,5	65,1
51-60	13	0,5	61,1
61-70	9	0,4	60,8
71-80	12	0,5	60,4
81-90	4	0,2	62,8
91-100	4	0,2	56,8
MĘŻCZYŹNI			
OGÓŁEM	1 425	100,0	55,9
do 4	8	0,6	48,1
5-10	452	31,7	51,3
11-20	516	36,2	57,1
21-30	315	22,1	57,8
31-40	34	2,4	60,2
41-50	60	4,2	65,1
51-60	13	0,9	61,1
61-70	8	0,6	60,3
71-80	12	0,8	60,4
81-90	3	0,2	63,7
91-100	4	0,3	56,8
KOBIETY			
OGÓŁEM	1 047	100,0	53,6
do 4	8	0,8	51,9
5-10	380	36,3	52,0
11-20	459	43,8	54,2
21-30	186	17,8	55,0
31-40	9	0,8	60,3
41-50	3	0,3	65,0
51-60	-	-	-
61-70	1	0,1	65,0
71-80	-	-	-
81-90	1	0,1	60,0
91-100	-	-	-

**TABL. 21 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK
NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH
WEDŁUG PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH**

Choroby zawodowe	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
zatrucia ostre albo przewlekłe wywołane przez substancje chemiczne	0,5	0,8	0,2
pylice płuc	18,5	29,7	3,3
przewlekłe nieodwracalne schorzenia układu oddechowego	13,5	21,3	3,0
byssinoza	0,2	0,2	0,2
zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym	0,0	-	0,1
przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym	0,3	0,1	0,5
przewlekłe choroby narządu głosu	31,3	8,0	62,9
choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	0,2	0,4	-
nowotwory złośliwe	2,1	3,4	0,3
choroby skóry	3,1	2,7	3,6
schorzenia nerwów, mięśni	6,6	3,4	10,9
uszkodzenia narządu słuchu	4,4	7,4	0,2
zespół wibracyjny	3,1	5,2	0,2
choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego	0,2	0,1	0,3
choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia	-	-	-
choroby narządu wzroku	0,2	0,2	0,1
choroby zakaźne lub pasożytnicze	15,8	17,1	14,2

Rys.12 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych według województw i wybranych rodzajów chorób

TABL. 22 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU POWSTAŁEGO W WYNIKU CHORÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH

Choroby zawodowe	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	18,8	20,5	16,6
zatrucia ostre albo przewlekłe wywołane przez substancje chemiczne	22,5	22,5	22,5
pylice płuc	16,2	16,0	18,0
przewlekłe nieodwracalne schorzenia układu oddechowego	24,8	25,8	16,5
byssinoza	40,0	50,0	30,0
zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym	15,0	-	15,0
przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym	12,7	23,0	7,5
przewlekłe choroby narządu głosu	18,2	17,6	18,3
choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	27,5	27,5	-
nowotwory złośliwe	50,9	50,9	50,0
choroby skóry	12,0	13,2	10,7
schorzenia nerwów, mięśni	10,7	10,8	10,7
uszkodzenia narządu słuchu	27,6	27,7	22,5
zespół wibracyjny	26,2	26,4	20,0
choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego	19,0	30,0	15,3
choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia	-	-	-
choroby narządu wzroku	42,5	51,7	15,0
choroby zakaźne lub pasożytnicze	13,1	11,7	15,2

**TABL. 23 ŚREDNI WIEK OSÓB POSZKODOWANYCH W WYNIKU
CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG PŁCI**

Choroby zawodowe	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓLEM	54,9	55,9	53,6
zatrucia ostre albo przewlekłe wywołane przez substancje chemiczne	60,8	60,3	63,0
pylice płuc	56,1	55,0	67,2
przewlekłe nieodwracalne schorzenia układu oddechowego	59,0	59,9	51,4
byssinoza	58,0	48,0	68,0
zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym	50,0	-	50,0
przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym	48,0	47,5	48,3
przewlekłe choroby narządu głosu	55,8	59,7	55,2
choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	67,0	67,0	-
nowotwory złośliwe	61,0	61,3	56,0
choroby skóry	48,0	50,4	45,6
schorzenia nerwów, mięśni	50,9	52,6	50,2
uszkodzenia narządu słuchu	57,2	57,3	52,0
zespół wibracyjny	50,3	50,5	46,7
choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego	50,8	64,0	46,3
choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia	-	-	-
choroby narządu wzroku	51,0	54,3	41,0
choroby zakaźne lub pasożytnicze	50,5	51,5	49,1

TABL. 24 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ WYSOKOŚCI USZCZERBKU

Zawody	Ogółem	z tego procent uszczerbku na zdrowiu:											
		do 4	5-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
OGÓLEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze	1,2	-	0,4	0,8	3,5	-	1,7	-	-	-	-	-	-
Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,7	-	0,5	0,8	1,3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,7	-	1,6	0,2	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,8	-	1,2	0,5	0,6	2,6	1,7	-	-	-	-	-	-
Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	2,7	7,2	3,8	1,9	2,5	2,6	1,7	-	-	-	-	-	-
Specjaliści szkolnictwa	22,9	-	20,7	30,1	19,3	2,6	-	7,7	-	-	-	-	-
Pozostali specjaliści	0,3	-	0,4	0,3	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Średni personel techniczny	1,2	7,2	1,7	0,9	0,4	-	3,3	-	-	-	25,0	-	-
Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	4,5	14,3	6,9	3,5	3,3	2,6	-	-	-	9,1	-	-	-
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,1	-	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pracownicy pozostałych specjalności	1,1	7,2	0,9	1,3	0,6	2,6	-	-	-	9,1	25,0	-	-
Pracownicy obsługi biurowej	0,7	-	1,1	0,5	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-
Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	0,6	-	1,5	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pracownicy usług osobistych i ochrony	1,5	7,1	1,8	1,4	1,0	-	-	7,7	-	9,1	-	-	-

TABL. 24 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ WYSOKOŚCI USZCZERBKU (dok.)

Zawody	Ogółem	z tego procent uszczerbku na zdrowiu:										
		do 4	5-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100
Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	3,1	21,4	3,2	2,7	3,1	2,6	3,3	-	-	9,1	-	-
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,6	-	0,9	0,6	0,4	-	-	-	-	-	-	-
Górnicy i robotnicy budowlani	21,3	-	19,5	21,0	20,8	35,9	43,3	15,4	33,4	45,4	25,0	25,0
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	9,3	7,2	7,0	8,9	12,7	7,6	13,3	15,4	22,2	18,2	25,0	-
Robotnicy zawodów precyzyjnych ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,8	-	1,2	0,7	0,6	-	-	-	11,1	-	-	-
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3,9	7,1	4,9	3,4	3,9	2,5	1,7	7,7	-	-	-	-
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	3,2	7,1	3,0	3,4	2,3	5,1	8,3	-	11,1	-	-	25,0
Operatorzy i monterzy maszyn	1,6	-	1,5	1,6	1,9	-	-	7,7	-	-	-	-
Kierowcy i operatorzy pojazdów	1,4	-	1,5	0,9	1,7	-	1,7	15,4	11,1	-	-	-
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	4,4	7,1	3,2	4,5	4,6	5,1	11,7	15,3	-	-	-	25,0
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,3	-	0,4	0,1	0,6	-	1,7	-	-	-	-	-
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	11,1	7,1	11,2	9,6	13,3	28,2	6,6	7,7	11,1	-	-	25,0

TABL. 25 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG WYSOKOŚCI USZCZERBKU ORAZ ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH

Zawody	Ogółem	z tego procent uszczerbku na zdrowiu:											Przeciętny procent uszczerbku
		do 4	5-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
OGÓLEM	100,0	0,6	33,7	39,4	20,3	1,7	2,5	0,5	0,4	0,5	0,2	0,2	18,8
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze	100,0	-	10,7	25,0	60,7	-	3,6	-	-	-	-	-	24,6
Kierownicy dużych i średnich organizacji	100,0	-	23,5	41,2	35,3	-	-	-	-	-	-	-	19,7
Kierownicy małych przedsiębiorstw	100,0	-	70,6	11,8	17,6	-	-	-	-	-	-	-	12,8
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	100,0	-	47,3	26,3	15,8	5,3	5,3	-	-	-	-	-	17,4
Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	100,0	1,6	46,8	29,0	19,4	1,6	1,6	-	-	-	-	-	15,7
Specjaliści szkolnictwa	100,0	-	29,6	52,5	17,5	0,2	-	0,2	-	-	-	-	17,4
Pozostali specjaliści	100,0	-	42,9	42,9	14,2	-	-	-	-	-	-	-	16,4
Średni personel techniczny	100,0	3,7	48,2	29,6	7,4	-	7,4	-	-	-	3,7	-	19,0
Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	100,0	1,9	50,0	30,7	15,4	1,0	-	-	-	1,0	-	-	15,2
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	17,5
Pracownicy pozostałych specjalności	100,0	3,9	26,9	46,2	11,6	3,8	-	-	-	3,8	3,8	-	22,0
Pracownicy obsługi biurowej	100,0	-	47,1	29,4	23,5	-	-	-	-	-	-	-	16,2
Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	100,0	-	84,6	15,4	-	-	-	-	-	-	-	-	9,2
Pracownicy usług osobistych i ochrony	100,0	2,9	40,0	37,1	14,2	-	-	2,9	-	2,9	-	-	17,6

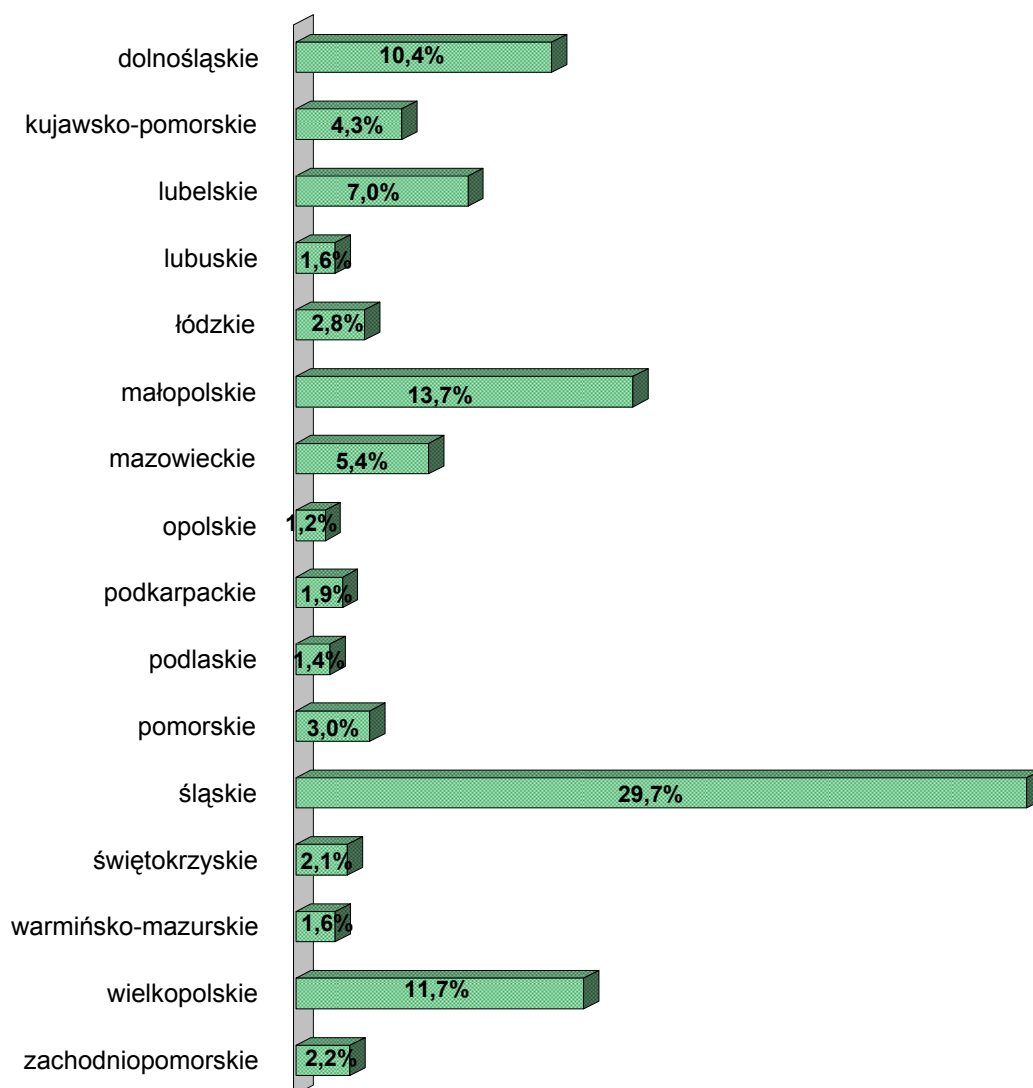
TABL. 25 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG WYSOKOŚCI USZCZERBKU ORAZ ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH (dok.)

Zawody	Ogółem	z tego procent uszczerbku na zdrowiu:											Przeciętny procent uszczerbku
		do 4	5-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	100,0	4,2	33,8	35,2	21,2	1,4	2,8	-	-	1,4	-	-	17,6
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	100,0	-	46,7	40,0	13,3	-	-	-	-	-	-	-	14,3
Górnicy i robotnicy budowlani	100,0	-	30,0	39,3	20,2	2,8	5,3	0,4	0,6	1,0	0,2	0,2	21,0
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	100,0	0,5	24,7	38,1	28,4	1,4	3,7	0,9	0,9	0,9	0,5	-	21,5
Robotnicy zawodów precyzyjnych ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	100,0	-	47,4	31,6	15,8	-	-	-	5,2	-	-	-	16,7
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	100,0	1,1	40,6	34,1	20,9	1,1	1,1	1,1	-	-	-	-	16,8
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	100,0	1,3	30,7	41,3	14,7	2,7	6,7	-	1,3	-	-	1,3	20,6
Operatorzy i monterzy maszyn	100,0	-	30,5	41,7	25,0	-	-	2,8	-	-	-	-	18,4
Kierowcy i operatorzy pojazdów	100,0	-	35,5	25,8	25,8	-	3,2	6,5	3,2	-	-	-	21,7
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	100,0	1,0	23,7	41,6	21,8	2,0	6,9	2,0	-	-	-	1,0	22,0
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	100,0	-	37,5	12,5	37,5	-	12,5	-	-	-	-	-	21,3
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	100,0	0,4	33,1	34,6	24,9	4,3	1,5	0,4	0,4	-	-	0,4	19,0

TABL. 26 LICZBA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH ORAZ PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW

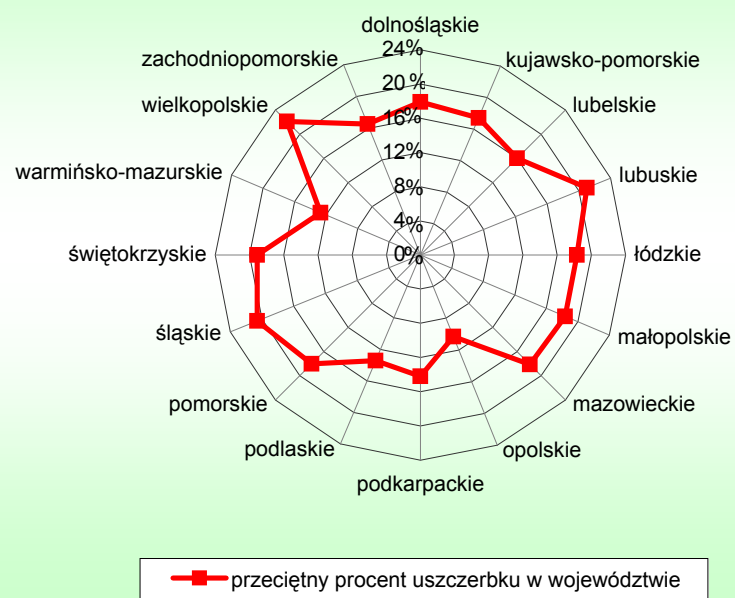
Województwo	Ogółem		Przeciętny procent uszczerbku
	liczba	w odsetkach	
OGÓŁEM	2 472	100,0	18,8
Dolnośląskie	257	10,4	17,9
Kujawsko-pomorskie	106	4,3	17,4
Lubelskie	173	7,0	16,0
Lubuskie	39	1,6	21,0
Łódzkie	69	2,8	18,3
Małopolskie	339	13,7	18,4
Mazowieckie	133	5,4	18,1
Opolskie	29	1,2	10,3
Podkarpackie	47	1,9	14,2
Podlaskie	35	1,4	13,4
Pomorskie	75	3,0	18,0
Śląskie	733	29,7	20,6
Świętokrzyskie	53	2,1	19,1
Warmińsko-mazurskie	40	1,6	12,7
Wielkopolskie	290	11,7	22,1
Zachodniopomorskie	54	2,2	16,5

Rys. 13 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych według województw

Rys. 14 Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku chorób zawodowych w poszczególnych województwach

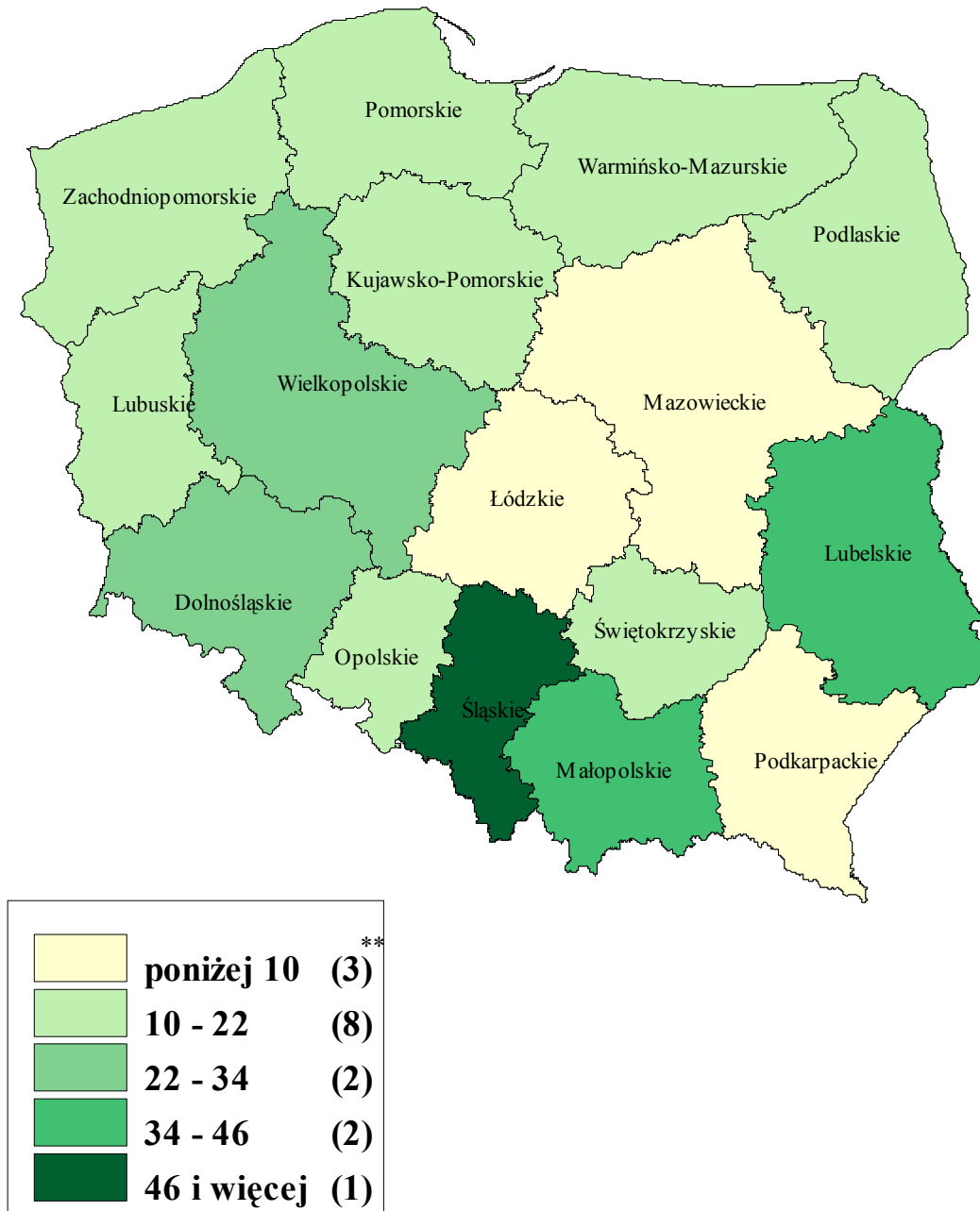

**TABL. 27 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH W PRZELICZENIU NA 100 TYS
PRACUJĄCYCH* W LATACH 2007-2008**

Województwo a - rok poprzedni = 100		Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓŁEM	2007	23
	2008	21
	a	91,3
Dolnośląskie	2007	24
	2008	27
	a	112,5
Kujawsko-pomorskie	2007	15
	2008	18
	a	120,0
Lubelskie	2007	41
	2008	35
	a	85,4
Lubuskie	2007	14
	2008	13
	a	92,9
Łódzkie	2007	9
	2008	9
	a	100,0
Małopolskie	2007	43
	2008	36
	a	83,7
Mazowieckie	2007	11
	2008	7
	a	63,6
Opolskie	2007	15
	2008	10
	a	66,7
Podkarpackie	2007	9
	2008	9
	a	100,0
Podlaskie	2007	10
	2008	12
	a	120,0
Pomorskie	2007	15
	2008	11
	a	73,3
Śląskie	2007	49
	2008	46
	a	93,9
Świętokrzyskie	2007	52
	2008	16
	a	30,8
Warmińsko-mazurskie	2007	12
	2008	11
	a	91,7
Wielkopolskie	2007	21
	2008	25
	a	119,0
Zachodniopomorskie	2007	12
	2008	11
	a	91,7

* poza rolnictwem indywidualnym

Rys.15 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych w przeliczeniu na 100 tys. pracujących* według województw

* poza rolnictwem indywidualnym

** liczba województw

4. Jednorazowe odszkodowania powypadkowe wypłacone przez ZUS

W 2008r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił 80,3 tys. jednorazowych odszkodowań powypadkowych, co w porównaniu z 2007r. daje wzrost o 1,6%.

Jednorazowe odszkodowania wypłacone z tytułu wypadków przy pracy stanowiły 96,2% ogółu wypłaconych jednorazowych odszkodowań powypadkowych.

Z tytułu śmierci ubezpieczonego osobom uprawnionym wypłacono 814 odszkodowań, czyli 1% ogółu jednorazowych odszkodowań powypadkowych.

W 2008r. ogólna kwota wypłaconych przez ZUS jednorazowych odszkodowań wyniosła 290 894,1 tys. zł., z czego 289 124,8 tys. zł. to wydatki FUS na te świadczenia.

Przeciętna wysokość jednorazowego odszkodowania powypadkowego wypłaconego przez ZUS w 2008r. wynosiła 3,6 tys. zł.

TABL. 28 JEDNORAZOWE ODSZKODOWANIA POWYPADKOWE WYPŁACONE PRZEZ ZUS W 2008 ROKU

Okoliczności powstania uszczerbku	Jednorazowe odszkodowania powypadkowe		Kwota wypłaconych jednorazowych odszkodowań powypadkowych w tys. zł
	liczba	w odsetkach	
OGÓŁEM			
OGÓŁEM	80 263	100,0	290 894,1
z tego z tytułu:			
wypadku przy pracy	77 234	96,2	256 121,2
choroby zawodowej	2 929	3,7	33 951,7
wypadku w drodze do lub z pracy*	100	0,1	821,2
Jednorazowe odszkodowania z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu			
OGÓŁEM	79 449	100,0	253 220,5
z tego z tytułu:			
wypadku przy pracy	76 500	96,3	222 796,4
choroby zawodowej	2 857	3,6	29 868,1
wypadku w drodze do lub z pracy*	92	0,1	556,0
Jednorazowe odszkodowania z tytułu śmierci ubezpieczonego			
OGÓŁEM	814	100,0	37 673,6**
z tego z tytułu:			
wypadku przy pracy	734	90,2	33 324,8
choroby zawodowej	72	8,8	4 083,6
wypadku w drodze do lub z pracy*	8	1,0	265,2

* jednorazowe odszkodowania z tytułu wypadków w drodze do lub z pracy, które miały miejsce w 2002r. a wniosek o odszkodowanie został zgłoszony po dacie wejścia w życie nowej ustawy wypadkowej, tj. po 1 stycznia 2003r.

** łącznie ze zwiększeniami z tytułu przysługującego na każde z uprawnionych dzieci i innych członków rodziny